

Tudod-e, mire jó az elefánt ormánya?

Hangos ismeretterjesztő cikk

(A hanganyag itt található:

https://varazsbetu.hu/mesetar/tudod-e_mire_jo_az_elefant_ormanya)

Az afrikai elefántok a legnagyobb jelenleg élő szárazföldi állatok. Két hatalmas agyaruk, orr helyett pedig ormányuk van. Az ormány, ez a rugalmas gumicsőhöz hasonló szerv csodálatos szerszám. Olyan erős, hogy az elefánt fákat tud kicsavarni vele, de akár annyira finom, apró mozgásokra is képes vele, mint egy pénzérme felemelése a földről.

Az elefánt nem tud lehajolni a földre, így ha valamilyen élelmet, például egy fűcsomót szeretne felvenni a földről, akkor az ormányával ragadja meg, és emeli a szájához.

Az ormány teljes egészében izmokból áll, az elefánt bármely irányban képes mozgatni, sőt a hosszát is tudja változtatni, kinyújthatja vagy összehúzhatja.

Első pillantásra azt hihetnénk, hogy az ormány az orr meghosszabbítása, pedig nem így van. Az ormány az orr és a felső ajak átalakulásával jött létre.

Az ormány ideális zuhany, nagyjából egy vödör, azaz tíz liter vizet tud felszívni, amit aztán élvezettel a hátára zúdít. Víz hiányában port vagy homokot szív fel az ormányába, és ezt fújja a hátára, ezzel ápolja érzékeny, szártelen bőrét.

Az elefánt az ormányát ivásra is használja. Persze nem úgy iszik az ormányával, mintha az szívószál lenne. Ha az orrán keresztül próbálna vizet inni, akkor a folyadék a légcsővébe kerülne, és megfulladna. Egyszerűen az ormányába felszívott vizet a saját szájába önti, és így issza meg.

Ormányukat az elefántok szaglásra és légzésre is használják. Mikor mély vízben kelnek át, ormányukat légző csőként a fejük fölé tartják, így akár teljes egészében víz alá merülhetnek. Az afrikai elefántoknak nagy, lebernyegszerű fülük van, mely testfelületük egyötöd részét teszi ki. Mivel az elefánt bőrből hiányoznak a verejtékmirigyek, nem tudja magát az izzadság segítségével lehűteni. Testhőmérsékletük csökkentéséhez szükségük van ezekre a hatalmas fülekre. Mikor nagy a hőség, lapátnyi füleivel legyezi magát. Ilyenkor a fülek véreirei kitágulnak, nagyobb vérmennyiség áramlik át rajtuk, így nagyobb hő leadásra képes.

Ezek a vastagbőrű állatok meglepő emlékezőtehetséggel rendelkeznek. A kenyai Amboseli Nemzeti parkban Karen McComb rögzítette 27 elefántcsalád üdvözlőhangját, majd lejátszotta az állatoknak a felvételt. Ha az állatok jól ismerték a hang gazdáját, barátságosan válaszoltak. Ha csak futó ismeretség volt közöttük, meghallgatták az üdvözlést, de nem válaszoltak. Amikor pedig ismeretlen állat hangját hallották meg, a csorda nyugtalanná vált, és védekezni próbált az idegennel szemben.

A kutató véleménye szerint az elefántok akár száz különböző társuk üdvözlőhangját meg tudják egymástól különböztetni, és ezekre huzamosabb ideig emlékeznek is.

(A hanganyag itt található:

https://varazsbetu.hu/mesetar/tudod-e_mire_jo_az_elefant_ormanya)